

ŠTA JE PSIHOLOGIJA KAO NAUKA

Definisanje pojma psihologije

Šta jeste a šta nije psihološki problem

Određenje psihologije kao nauke

- ❑ Potreba za samospoznajom
- ❑ Osnovni problem je što ljudski um nastoji da razumeva samog sebe – pitanje refleksivnosti (mišljenja o mišljenju)

Predmet psihologije: “*misao o sebi nije nastala sa psihologijom*”

Implicitne psihološke teorije: logika “naivne” psihologije:

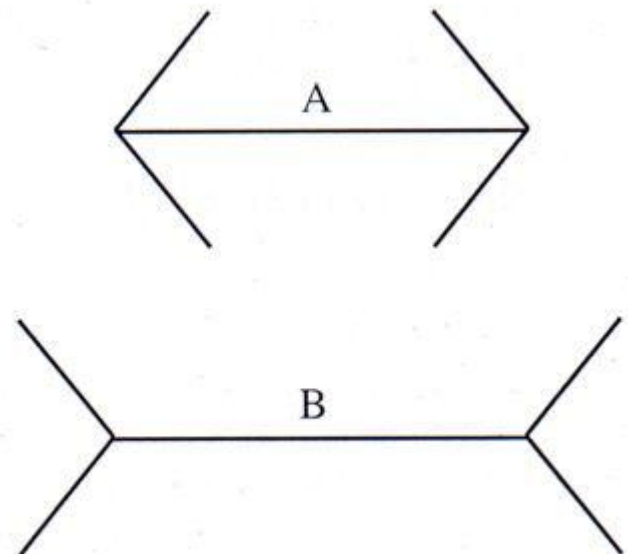
Ukoliko se ljudi razlikuju po nekoj osobini mora da postoji još osobina po kojoj se takođe razlikuju (npr. Astrologija, nacionalna karakterologija)

Naučna psihologija/nenaučni pristup: sistematsko empirijsko proveravanje tvrdnji

Psihologija i druge nauke

- Sve nauke polaze od posmatranih pojava, odnosno od iskustva
- Ali, psihologija izučava iskustvo zavisno od subjekta koji ga doživljava

PRIMER: Miler-Lajerova iluzija

Vežba: diskusija oblikovanje očekivanja

- ❑ Kad kažemo *psihologija* šta pod tim podrazumevamo?
- ❑ Implicitne “laičke” definicije psihologije; lični odnos; individualne asocijacije na pojam

- ❑ Šta očekujemo od psihologije?
- ❑ Od samog predmeta?

ISTORIJSKI RAZVOJ PSIHOLOŠKE MISLI

OD PRVIH TUMAČENJA PSIHIČKIH POJAVA DO PSIHOLOGIJE
KAKVA JE ONA DANAS

“misao o sebi nije nastala sa pojavom psihologije”

Faze:

MITSKO MIŠLJENJE
Praktične magijske radnje

Osnovna načela:
materijalizam
Idealizam
spiritualizam

FILOZOFSKI PERIOD
Osnovno pitanje: šta je duša
(ontološko pitanje:
otkriti osnovnu supstancu,
načelo od čega sve nastaje)

Izvor saznanja:
empirizam
racionalizam

Broj osnovnih
načela:
monizam
dualizam
pluralizam

1879. Vunt –
laboratorija u
Lajpcigu –
osnovana
psihologija kao
nauka

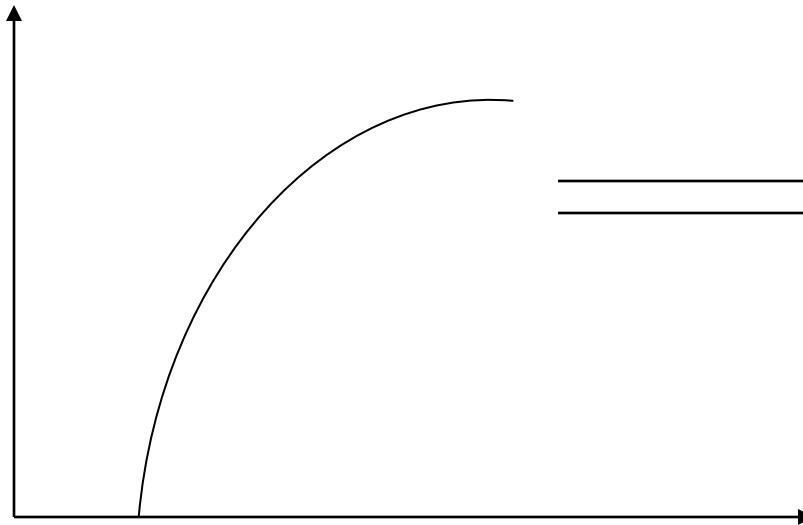
SISTEMATSKO-INSTITUCIONALNI PERIOD
Pitanje: kako istraživati
(epistemološko pitanje)
Počeci eksperimenata

Prva psihološka merenja:

naša reakcija na spoljni svet postaje predmet merenja
Odnos psihičkog i fizičkog sveta?

Veber-Fehnerov zakon:

Intenzitet oseća (opažanje draži iz
spoljašnjosti)

Intenzitet draži (svet stimulacija)

Logaritamski odnos=

Heterogenost
fizičkog i psihičkog
prostora (da su
homogeni bio bi
linearan)

Prva psihološka merenja:

naša reakcija na spoljni svet postaje predmet merenja
Odnos psihičkog i fizičkog sveta?

Miler: “zakon specifične energije nerava”

- ❑ Ista stimulacija primenjena na različita čula daje oseće različitog kvaliteta
- ❑ Različite stimulacije apliciranje na isto čulo daju identičan kvalitet
- ❑ “kvalitet senzacije ne zavisi od svojstva stimulacije, već od specifične energije čulno-nervnog aparata”

Vežba: diskusija

pitanje verodostojnosti čulnog opažanja i smisao psihologije

- ❑ Opažamo li stvarnost onakvom kakva jeste
- ❑ Subjektivnost/objektivnost čulnog iskustva (lični primeri, perspektive, iluzije, stereotipi)
- ❑ Na koji način naučna psihologija prilazi ovim problemima